

YALOVA ARAŐTIRMALARI KONGRESİ

BİLDİRİ KİTABI

22-23 EKİM

YALOVA RESEARCH CONGRESS PROCEEDINGS BOOKS

YAK 2021

Yalova Araştırmaları Kongresi

KÜNYE

Kongre Tarihi : 23-23 Ekim 2021

Basım Yılı : 2021

Basım Evi :

Adres :

Kapak : Yüstra TATAR

E-Kitap Dizgi : Tuğrul AKTAŞ

Kitap Dizgi :

YAYINLARI

ISBN

978-605-69912-2-6

EDİTÖR

Doç. Dr. Harun CEYLAN

Öğr. Gör. Tuğrul AKTAŞ

EDİTÖR YARDIMCISI

Araş. Gör. Kubilay ÇAKICI

Araş. Gör. Enes ATAY

* Bildiriler ile ilgili tüm hukuki sorumluluk, bildiri yazar(lar)ına aittir.

YALOVA İLİ'NDE DEZAVANTAJLI GRUPLAR ALANINDA ÇALIŞAN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI HAKKINDA DURUM TESPİTİ

Fatma Kahraman Güloğlu
Dr. Öğr. Üyesi, Yalova Üniversitesi
fkahraman@yalova.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-0786-7075

Öz

Bir toplumda sunulan olanaklardan yeterince yararlanamayan ve sosyal dışlanmaya uğrayan dezavantajlı grupların toplumsal yaşama aktif katılımı için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar hem kamu kurum ve kuruluşları hem de sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülmektedir. İçerisinde çok sayıda farklı alt gruba sahip olan dezavantajlı gruplarla ilgili çalışmalar sahada bu alt grupların özelinde gerçekleştirilmektedir. Benzer sosyal sorunlar yaşayan ve/veya farkındalık sahibi bireylerin bir araya gelerek farklı dezavantajlı gruplar özelinde kurdukları sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları bu dezavantajlı grupların seslerini duyurmaları, haklarını elde etmelerinde önemli işlevler görmektedir. Bu çalışmanın amacı Yalova İl'inde örgütlenen dezavantajlı gruplar özelinde çalışan sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını incelemek, faaliyetlerinde hangi çalışmalara odaklandıklarını tespit etmek ve böylece Yalova'da dezavantajlı gruplar alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarının genel bir resmini ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için çalışmada tepkisiz ölçüm yöntemi kullanılmıştır. T.C. Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Yalova İl Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün web sitesinden erişilen sivil toplum kuruluşları incelenerek dezavantajlı gruplar özelinde bir araya gelen sivil toplum kuruluşlarının isimleri ve çalışma alanları tespit edilmiştir. Buna göre engelliler, kadınlar, göçmenler ve mülteciler, Romanlar, gazi, şehit, dul ve yetimler, korunmaya muhtaç çocuklar, madde bağımlıları alanlarında toplamda 45 dernek tespit edilmiştir. İlim, kültür, dayanışma ve yardımlaşma ve de hemşeri derneklerinin dışında özel olarak sadece yoksulluk alanında çalışan 2 dernek bulunmaktadır. Çalışmanın sonucunda dezavantajlı gruplar alanında çalışan derneklerin insan haklarını savunma ve sosyal haklar konusunda farkındalık oluşturma alanlarında desteklenerek, proje bazlı çalışmalarının teşvik edilmesi ve bu konu hakkında ilgili derneklere gerekli eğitimlerin sağlanmasının önemli olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dezavantajlı gruplar, sivil toplum kuruluşları

Abstract

Various studies are carried out for the active participation of disadvantaged groups who cannot benefit from the opportunities offered in a society and who are exposed to social exclusion. These studies are carried out by both public institutions and organizations and non-governmental organizations. Studies on disadvantaged groups, which have many different subgroups, are carried out in the field specifically for these subgroups. The work of non-governmental organizations established by individuals who have similar social problems and/or awareness for different disadvantaged groups, plays an important role in making these disadvantaged groups' voices heard and gaining their rights. The aim of this study is to examine the works of non-governmental organizations working specifically for disadvantaged groups organized in Yalova Province, to determine which studies they focus on in their activities, and thus to present a general picture of non-governmental organizations working in the field of disadvantaged groups in Yalova. To achieve this aim, the study non-responsive analysis method was used. The names and working areas of non-governmental organizations were accessed from the website of the Ministry of Internal Affairs, Yalova Provincial General Directorate of Civil Society Relations. Accordingly, a total of 45 associations were identified in the areas of disabled, women, immigrants and refugees, Roma, veterans, martyrs, widows and orphans, children in need of protection, and drug addicts. Apart from science, culture, solidarity and cooperation and fellow countrymen's associations, there are 2 associations that work exclusively in the field of poverty. As a result of the study, it has been determined that it is important to support the associations working in

the field of disadvantaged groups in the fields of defending human rights and raising awareness on social rights, encouraging their project-based work and providing the necessary trainings to the relevant associations on this issue.

Keywords: Disadvantaged groups, non-governmental organizations

Giriş

Çok geniş bir kesimi içine alan ve sürekli olarak değişen toplumsal ve ekonomik koşullara göre genişleyen veya daralan dezavantajlı grupların tanımı da değişiklik göstermektedir. Dezavantajlı grup kavramının kendisi bizzat bir sosyal grup değildir ve bu grubun içerisinde fiili olarak alt gruplar yer almaktadır. Bu yüzden dezavantajlı grup kavramı çoğul olarak “dezavantajlı gruplar” şeklinde kullanılmaktadır. Dezavantajlı grup denilince de akla ilk olarak tek tek dezavantajlı grupların adları ve hepsinde ortak olan sosyal dışlanmanın ve ayrımcılığa maruz kalmanın yaşanması gelmektedir. Koçancı (2019: 31) dezavantajlı grup kavramının sosyolojik anlamdaki grup kavramına uymadığını, böyle bir grubun sınırının belirlenemediğini belirterek farklı dezavantajlı grupların ve üyelerinin olumsuz koşullardan farklı etkilenmelerinin sonucunda kavramın operasyonel şekilde kullandığına dikkat çekmiştir.

Tüm güçlülere rağmen dezavantajlı grup(lar) kavramının tanımlanması, bu grup içerisinde yer alan özel alt grupların neler olduğunun belirlenmesi ve farklı bireyleri ve grupları dezavantajlı hale getiren koşulların ya da nedenlerin neler olduğunun tespit edilmesi dezavantajlılıkla mücadelede edilmesi için önemlidir. Ancak buradaki asıl önem dezavantajlı grupların bir araya gelerek uğradıkları sosyal dışlanma ve ayrımcılıkla mücadelede kendilerini öne çıkarmaları ve de politik bir sese dönüşebilmeleridir.

Birçok farklı dezavantajlı grup(lar) tanımı mevcuttur. Dar anlamda yaşadıkları koşulları değiştirmeye gücü yetmeyen ve bunun için desteğe gereksinim duyan bireyleri anlatan kavramdır. Geniş anlamda ele alındığında devlet desteğine gereksinim duyanın dışında toplumsal kaynaklardan yeterli payı alamayan bireyleri ifade etmektedir (Taş ve Arık, 2020: 7). En geniş tanımla ise:

“Bireylerdeki biyolojik temelli, ayrımcılık içeren özelliklerin (cinsiyet, ırk/etnik köken, yeti yitimi, yaş) yanı sıra kişinin kendini gerçekleştirme ve bir başkasına bağlı olmadan yaşayabilmesi için ihtiyaç duyduğu araçlara (özerklik, gelişmeye teşvik, sorumluluk, özsaygı, toplumsal farkındalık, sağlık, eğitim, istihdam bilgi, sermaye, toplumsal destekler) erişimde fırsat eşitliğine sahip olamayan; aksine tüm bu araçlara erişimde bariyerlerle karşılaşmış ayrımcılığa uğrayan ve sonucunda sosyal dışlanmaya maruz kalan ve tüm bunları aşmak için aynı ve nakdi destekten çok “sosyal içerme” çalışmalarına ihtiyaç duyan gruplardır” (Kahraman-Güloğlu, 2020, s. 15-16).

Dezavantajlı gruplar içerisinde yoksullar, engelliler, kadınlar, göçmenler ve mülteciler, yaşlılar, Romanlar, işsizler, mahkumlar, çocuklar, şehit yakınları ve gaziler, yalnız ebeveynler, madde bağımlıları sıralanabilir. Bu grupların hepsi birer özel çalışma alanı olup çoğunlukla da dezavantajlı gruplar bu alt alanlar şeklinde ele alınmaktadır.

Dezavantajlı gruplar içinde buldukları koşulları, onları dezavantajlılığa iten nedenleri nasıl değiştirebilirler? Dezavantajlı gruplar kendi çabalarıyla ya da onları destekleyenlerin çabalarıyla, insan haklarına yaraşır bir biçimde hak ettikleri sosyal desteğe nasıl ulaşabilirler? Toplumsal kaynaklardan yeterli payı nasıl alırlar? Fırsat eşitliğine sahip olmadıkça nasıl hareket edebilirler? Sosyal içerme çalışmalarına nasıl kavuşabilirler? Bu sorulara verilebilecek en iyi cevap şöyle olabilir:

Dezavantajlı grupların özel alt grupları şeklinde organize olan, çalışmalarını yürüten, sorunlarına çözümler arayan, kendileri tarafından veya onları destekleyenlerin yönettiği, onlarla birlikte onlar için çalışan sivil toplum kuruluşları (STK) aracılığıyla her bir dezavantajlı grup hak ettiği sosyal dayanışmaya ulaşabilir. Bununla birlikte kendilerini dezavantajlı hale getiren, sosyal dışlanmaya yol açan ve ayrımcılığa uğramalarına neden olan toplumsal pratiklerle de gereken mücadeleyi vermede etkin yöntemi de elde etmiş olurlar. Toplumsal kaynaklardan yeterli payı almada haklı mücadelelerini vererek politik sahada etkin olabilirler. Fırsat eşitliğine sahip olmak için seslerini duyurup gerekli

yasal düzenlemeleri elde edebilirler. Hak ettikleri sosyal içerme çalışmalarına erişimde gerekli desteği sağlayıp kamu kurumlarını harekete geçirebilirler.

STK'lar üçüncü bir yapıyı teşkil etmektedir. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlardır. Bu anlamda kamunun ve özel sektörün birer tamamlayıcısıdır. STK'lar diğer sektörlerin sundukları hizmetleri tamamlayıcı ya da hiç sunulmayan hizmetleri sunucu olarak; hizmetlere öncülük edici veya deneyimleyerek yenilik getirici olarak; belirli değerleri koruyucu veya yükseltici olarak; ayrımcılığa uğrayan grupları savunucu olarak dört temel işlevsel rolü yerine getirmektedirler (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2018: 4-7). Bu anlamda STK'lar hak savunuculuğu yapmada zorlanan bireylerin ve grupların seslerini duyurucu, onları temsil edici, çalışmalarıyla onları destekleyici kuruluşlardır.

Toplumsal yaşama aktif olarak katılmada birçok sosyal ve tutumsal bariyerlerle karşılaşan dezavantajlı gruplar bu bariyerleri aşmak ve seslerini duyurmak için desteklenmeye ve en önemlisi birlikte hareket etmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Bireysel olarak çabalar yetersiz kalınca en iyi çözüm birlik olarak sorunları dile getirmek, çözüm aramak ve belki de en önemlisi de toplumsal farkındalık oluşturmaktır. İşte bunun yolu sivil toplum çalışmalarından geçmektedir.

Bu çalışmanın amacı Yalova'da örgütlenen dezavantajlı gruplar özelinde çalışan sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını internet üzerinden incelemek, faaliyetlerinde hangi çalışmalara odaklandıklarını tespit etmek ve böylece Yalova'da dezavantajlı gruplar alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarının genel bir resmini ortaya koymaktır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada tepkisiz araştırma yöntemi kullanılmıştır. Neuman'a (2010: 463) göre tepkisiz ölçümlerde incelenen insanlar bunun farkında değildir. Bu çalışmada ele alınan ve çalışmaları incelenen STK'lar bu durumdan haberdar değildir. Yine Neuma'a göre çeşitlilik gösteren tepkisiz ölçümlerde "Bir araştırmacı önce bir yapıyı kavramlaştırır, sonra yapıyı, onun ölçümü olan tepkisiz ampirik kanıtlarla bağlantılandırır" (Neuman, 2010: 464). Bu çalışmada da dezavantajlı grup kavramı ele alınmış ve alt dezavantajlı grup alanları belirlenmiştir. Buna göre Yalova'da engelliler, kadınlar, yoksullar, göçmenler ve mülteciler, Romanlar, gaziler ve şehit yakınları, korunmaya muhtaç çocuklar, madde bağımlıları alanlarında sivil örgütlenmeler olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışmada T.C. Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Yalova İl Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün (2020) web sitesinden erişilen sivil toplum kuruluşları incelenerek dezavantajlı gruplar özelinde bir araya gelen STK'ların isimleri ve çalışma alanları tespit edilmiştir. Tepkisiz ölçüm yapılan elde edilen STK'ların çalışmalarına ait bilgiler internet aracılığıyla elde edilmiştir. Buna göre Yalova'da toplam 587 STK bulunmaktadır. Yapılan analiz sonucunda bu STK'lardan 46 tanesinin dezavantajlı grupların alt alanlarına özel çalışmalar yürüttüğü tespit edilmiştir. Burada dikkat çeken unsur Yalova'da yoksullarla çalışan derneklerin çoğunlukla ilim dernekleri, ilim ve yardımlaşma, eğitim, kültür ve sosyal yardımlaşma dernekleri, eğitim ve yardım dernekleri şeklinde ihtiyaç sahiplerine yönelik olarak örgütlenmiş olmasıdır. Ayrıca hemşeri dernekleri de benzer şekilde kültür ve dayanışma amaçlı örgütlendiğinden ve de sadece dezavantajlı gruplarla çalışmadıklarından bu tür dernekler araştırmanın kapsamı dışında tutulmuşlardır.

Covid-19 pandemisi nedeniyle çevirim içi aktivitelerin ve çeşitli çalışmaların arttığı günümüzde dezavantajlı gruplara yönelik faaliyet sürdüren STK'ların aktivitelerini internet üzerinden duyurup duyurmadıkları, daha çok bireye erişim sağlamaya çalışıp çalışmadıkları, internet sitelerinin ve/veya sosyal medya adreslerinin olup olmadığı ve aynı zamanda aktif olarak kullanılıp kullanılmadığı bu çalışmada ana inceleme konusudur. Çalışma internet üzerinden erişilen bilgiler ve verilerle sınırlıdır. Böylece internetin yaygın kullanıldığı pandemi döneminde dezavantajlı gruplarla ilgili sivil toplum çalışmalarına internet ortamından ne kadar ulaşılabildiği de çalışmanın önemini oluşturmaktadır.

Yalova'da Dezavantajlı Grup Alanında Çalışan STK'ların Durum Tespiti

Yalova'da İl Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün (2020) kayıtlarına göre toplamda 587 STK bulunmaktadır. Yapılan tepkisiz analiz sonucunda 587 STK'nın 46 tanesi dezavantajlı grupların alt alanlarına dair çalışmalar yürüten STK'lardır. Bunlardan 3 tanesi süregen hastalık olmak üzere engellilik alanında toplamda 16, kadın alanında 9, göç ve mültecilik alanında 3, bir tanesi federasyon olmak üzere Romanlarla ilgili 6, gazi, şehit, dul ve yetimlerle çalışan 3, korunmaya muhtaç çocuk

alanında 2, madde bağımlılığı alanında çalışan 2, sadece yoksullarla yardım ve dayanışma amaçlı çalışan 5 dernek bulunmaktadır.

Dezavantajlı Grup Alanı: Engelliler

Yalova'da dezavantajlı grup alanında örgütlenen STK'lerden yoğunluğu (46 tanesinden 16'sı) engelliler alanında çalışmalarında bulunmaktadır. Bu STK'ların başkanları, alt çalışma alanları ve internet ortamında faal olup olmadıkları aşağıdaki tabloda anlatılmıştır.

Denek Adı ve Başkanı	Alt Çalışma Alanı	İnternet Ortamında Faal Olup Olmadığı
Yalova Yeni Yaşam Engelliler Derneği Lale Dondurmacıoğulları	Ortopedik, görme, işitme ve konuşma, zihinsel ve spastik engelliler	Web adresi yok ancak faal olarak çalışan bir dernek. Çok sayıda etkinlik gerçekleştirmiş. Çınarcık ilçesinde şubesi var. Adres ve telefon bilgisi var.
Türkiye Beyazay Derneği Yalova Şubesi Fatih Olğun	Ortopedik, görme, işitme ve konuşma, zihinsel, otistik, spastik engelliler ve spor	Facebook hesabı var: https://www.facebook.com/beyazayyalova/ Yalova Özel Yıldızlar Gençlik ve Spor Kulübü ile ortaklaşa web siteleri var: http://engelsizyalova.org/ Adres ve telefon bilgisi var. Faal olarak çalışan bir dernek
Dört Mevsim Yaşam Koçluğu Spor Kulübü Derneği Nazmiye Bıyıkoglu	Ortopedik, görme, işitme ve konuşma, zihinsel, otistik, spastik engelliler ve engelli sporu (paralimpik, ampute)	Adres ve telefon bilgisi var. Ancak aktivite sahası daha çok Çanakkale olarak görülüyor. Çalışmaları var. Web adresi yok. e-posta bilgisi var.
Yalova Özel Sporcular Spor Kulübü Derneği Cemil Ateş	Zihinsel engellilereü, engelli sporu (paralimpik, ampute)	Faal bir çalışması yok (Dernek Yalova Beyazay Derneği ile ortaklaşa çalışıyor.) e-posta bilgisi var.
Yalova Engelliler Derneği Alpaslan Erkoç	Ortopedik engelliler	Web adresi var görünüyor, ancak sayfaya erişilemiyor: http://www.yalovaengelliler.com/ Adres ve e-posta bilgisi var. Faal bir çalışması bulunamadı.
Biz de Varız Engelliler Derneği Ergül Dağcı	Ortopedik engelliler	Facebook sayfası var: https://tr-tr.facebook.com/bizdevarizengellilerder/ Adres ve e-posta bilgisi var
Tüm Engelliler Derneği Alpaslan Erkoç	Ortopedik engelliler	E-posta bilgisi var. Faal bir çalışması bulunamadı.
Altınova Özel Kardeşlik Spor Kulübü Derneği Erdem Coşkuner	Sportif meslek grupları - engelli sporu (paralimpik, ampute)	Adres bilgisi var. Aktif bir çalışması bulunamadı.
Spastik Engelliler Federasyonu Murat Arslanhan	Spastik engelliler	Web sitesi bulunmaktadır: https://www.spastikengellilerfederasyonu.com/ Facebook adresi bulunmaktadır: https://tr-tr.facebook.com/groups/cpfederasyonu/ Adres ve telefon bilgisi mevcut. Faal bir sivil toplum örgütüdür.
Yalova Ortopedikler Spor Kulübü Derneği Alpaslan Erkoç	Engelli sporu (paralimpik, ampute)	Adres, telefon ve e-posta bilgisi var. Faal bir sivil toplum örgütü.

Tekerlekli Sandalye Basketbol Spor Kulüpleri Federasyonu Alpaslan Erkoç	Engelli sporu (paralimpik, ampute)	Telefon bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova Özel Yıldızlar Gençlik ve Spor Kulübü Derneği Fatih Olğun	Engelli sporu (paralimpik, ampute)	Türkiye Beyazay Derneği Yalova Şubesi ile ortak web siteleri var: http://engelsizyalova.org/ Faal bir sivil toplum örgütü.
Özel Melekler Spor Kulübü Derneği Meral Pehlivan	Engelli sporu (paralimpik, ampute)	Adres ve telefon bilgisi var. Türkiye Beyazay Derneği Yalova Şubesi ile tek çatı altında buluşmuştur, ancak faaliyetlerine kendisi de devam etme kararı almıştır.
Birlikte Kanserle Mücadele Derneği Nurcan Bayar	Toplum ve kişi sağlığını koruma, hasta hakları ve dayanışma, sağlık ihtisas ve araştırma	Facebook adresi var: https://www.facebook.com/groups/bikamder/permalink/2262112937337157/ Adres ve telefon bilgisi mevcut. Faal bir dernek.
Yalova Kanser Hastaları Derneği Sibel Beyosmanoğlu	Toplum ve kişi sağlığını koruma	Facebook adresi var: https://www.facebook.com/yakhad/ Adres ve telefon bilgisi var. Faal bir dernek.
Yalova Verem Savaş Derneği İnciser Yakut	Toplum ve kişi sağlığını koruma	Adres ve telefon bilgisi var. Kamu yararına çalışan dernek statüsünde. Faal bir çalışması bulunamadı.

Bu tabloya göre Yalova'da engellilere yönelik ve engelli bireylerle çalışan derneklerin çoğunluğu engelli sporu alanında örgütlenmiştir. Engelli alanında çalışan STK'ların üç tanesi de süreğen hastalık alanında çalışmalarda bulunmaktadır.

Yalova İl Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün web sitesinde yer almayan ancak internet üzerinde çalışmalarına rastlanılan bazı engelli STK'larına da rastlanmıştır. Bu derneklerin faal olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 1. Dezavantajlı Grup Alanı: Kadınlar

Denek Adı ve Başkanı	Alt Çalışma Alanı	İnternet Ortamında Faal Olup Olmadığı
Yalova Kadın Eğitim, Kültür, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Figen Abbasioglu	Kadın hakları	Adres ve telefon bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunamadı.
Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği Yalova Şubesi Leyla Keğaz	Kadın hakları	Telefon bilgisi mevcut. Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği'nin web sitesinde bir sayfası var: https://tukd.org.tr/subeler/yalova-subesi Facebook adresi var: https://www.facebook.com/groups/1786804961582322/ Faal bir dernek.
Cumhuriyet Kadınları Derneği Yalova Şubesi Fatma Jülide Keskin	Kadın Hakları, sosyo politik alan	Adres, telefon ve e-posta bilgisi var. 2018'den bu yana faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova Girişimci Kadınlar Derneği Emine Yüksekol	Çevre, su ve doğal hayatı koruma; kadın hakları; toplum kültürünü yaşatma; toplum ve kişi sağlığını korumaya; toplumsal	Telefon ve e-posta bilgisi var. 2018'den bu yana faal bir çalışması bulunamadı.

	gelişim	
Armutlu Kadınları Dayanışma ve Kalkındırma Derneği Halide Baydar	Kadın hakları	Telefon bilgisi mevcut. Facebook adresi var: https://www.facebook.com/pages/Armutlu-Kad%C4%B1nlar%C4%B1-Dayan%C4%B1%C5%9Fma-Ve-Kalk%C4%B1nd%C4%B1rma-Derne%C4%B1/2157143774596187 Türk Restoranı şeklinde faaliyet göstermiş ancak güncel bir faaliyeti bulunamadı.
Fıstıklı Köyü Kadınları Kalkındırma Derneği Jale Karaburun	Kadın hakları	2018'den bu yana faal bir çalışması bulunamadı. Adres ve e-posta adresi var.
Yalova 8 Mart Kadın Dayanışma ve Destekleme Derneği Mehtap Ensarioğlu	Belirli bir alanla ilgili dayanışma Telefon bilgisi mevcut.	Facebook adresi var: https://www.facebook.com/pages/category/Local-Business/8-Mart-Kad%C4%B1n-Dayan%C4%B1%C5%9Fma-ve-Destekleme-Derne%C4%B1-1158463487603491/ Web adresi var ancak aktif değil: www.8martyalova.com Faal bir dernek.
Yalova Altınova Kadın Dayanışma Kültür ve Yardımlaşma Derneği Havva Demirel	İnsan hakları; belirli bir alanla ilgili dayanışma	Adres ve telefon bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova Kadın ve Aile Dayanışma Derneği Zeynep Arslan	İnsan hakları; belirli bir alanla ilgili dayanışma	Telefon bilgisi mevcut. Facebook adresi var: https://www.facebook.com/pages/category/Business-Service/Yalova-Kad%C4%B1n-ve-Aile-Dayan%C4%B1%C5%9Fma-Derne%C4%B1-674265319692704/ Yalova Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü Zeynep Arslan derneğin kurucusu olduğu için büyümeye de devam ediyor. Faal bir dernek.

Yalova'daki kadın derneklerinin kadın hakları alanında çalışan dernekler olduğu tespit edilmiştir. ayrıca bir kısmı kadın emeğini güçlendirme alanında da çalışmalar da bulunmaktadır.

Tablo 2. Dezavantajlı Grup Alanı: Romanlar

Denek Adı ve Başkanı	Alt Çalışma Alanı	İnternet Ortamında Faal Olup Olmadığı
Yalova Genç Roman Dernekleri Federasyonu Kerem Koyuncu	Toplumsal değerleri yaşatma	Telefon bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunmuyor.
Yalova Romanları Sosyal Etkinlikler, Kalkındırma, Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği Necdet Karabulut	Toplum kültürünü yaşatma	Faal bir çalışması bulunmuyor.
Yalova Genç Romanlar Sosyal Yardımlaşma Dayanışma ve Kültür Derneği Kerem Koyucu	Toplum kültürünü yaşatma	Adres ve e-posta bilgisi var. Faal bir çalışması bulunmuyor.
Yalova Roman Gelenekleri Yaşatma Kültür Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	Belirli bir alanla ilgili dayanışma; toplum kültürünü yaşatma	Telefon bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunmuyor.

Nesrin İnatlı		
Yalova Romanları Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Hüseyin İleri	Toplumsal gelişim	Adres ve telefon bilgisi var. Faal bir dernek.
Yalova Girişimci Romanlar Kültür Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Cihan Destereci	Belirli bir alanla ilgili dayanışma; toplum kültürünü yaşatma	Adres ve telefon bilgisi var. Facebook sayfası var, ancak aktif değil: https://www.facebook.com/pages/category/Personal-Blog/Yalova-Giri%C5%9Fimci-Romanlar-Sosyal-Yard%C4%B1mlaşma-%C5%9Fma-Dayan%C4%B1%C5%9Fma-Ve-K%C3%BClt%C3%BCr-Derne%C4%9Fi-1960914547527483/

Yalova'daki Roman dernekleri toplumsal dayanışmaya, Roman kültürünü yaşatmaya ve toplumsal gelişimi artırmaya yönelik olarak örgütlenmişlerdir. Ancak iki dernek dışında faal bir çalışması olan dernekler değildir.

Dezavantajlı Grup Alanı: Göçmenler ve Mülteciler

Mülteciler Sığınmacılar, Göçmenlerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Basım El Tekreeci	İhtiyaç Sahiplerine Yardım	Adres ve telefon bilgisi var. Faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova Iraklılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği Amjed Almahdavi	İhtiyaç Sahiplerine Yardım	Telefon bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova İranlılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Mehmet Alkaş	İhtiyaç Sahiplerine Yardım	Telefon bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunamadı.

Yalova'da yer alan üç adet göçmen derneğinden hiçbiri faal değildir. Yalova'daki göçmen birey nüfusu düşünüldüğünde bu durumun hiç de iç açıcı olmadığı ortadadır.

Tablo 3. Dezavantajlı Grup Alanı: Şehit Yakınları ve Gaziler

Denek Adı ve Başkanı	Alt Çalışma Alanı	İnternet Ortamında Faal Olup Olmadığı
Türkiye Harp Malulü Gaziler Şehit Dul ve Yetimleri Derneği Yalova Şubesi Özcan İla	Şehit yakınları ve gaziler	Telefon, adres ve e-posta bilgisi mevcut. Faal bir dernek.
Türkiye Muharip Gaziler Derneği Yalova Şubesi Şakir Güner	Şehit yakınları ve gaziler	Telefon, adres ve e-posta bilgisi mevcut. Faal bir dernek.
Şehit Aileleri Yardımlaşma Sosyal Kültürel ve Dayanışma Derneği Yalova Şubesi Salih Aydın	Şehit yakınları ve gaziler	Telefon bilgisi mevcut. Faal bir dernek.

Yalova'daki şehit yakınları ve gazilere ait derneklerin hepsi faal olarak çalışan derneklerdir.

Tablo 4. Dezavantajlı Grup Alanı: Korunmaya Muhtaç Çocuklar

Denek Adı ve Başkanı	Alt Çalışma Alanı	İnternet Ortamında Faal Olup Olmadığı
Yalova Korunmaya Muhtaç Çocukları Koruma Derneği Ayten Özgöl	İhtiyaç sahiplerine yardım	Telefon, adres ve e-posta bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova Koruma Altındaki Çocuklara Destek Derneği Melahat Yalçın	İhtiyaç sahiplerine yardım	Telefon bilgisi mevcut. Facebook adresi var: https://hi-in.facebook.com/pg/yalovakacoded/posts/?ref=page_internal Faal bir dernek.

Yalova'daki korunmaya muhtaç alanında çalışan iki dernekten sadece bir tanesi faal olarak çalışmaktadır.

Tablo 5. Dezavantajlı Grup Alanı: Madde Bağımlılığı

Denek Adı ve Başkanı	Alt Çalışma Alanı	İnternet Ortamında Faal Olup Olmadığı
Yalova Madde Bağımlılığı ile Mücadele ve Aydınlatma Derneği Ahmet İhsan Altunç	Toplum ve kişi sağlığını koruma	Telefon, adres ve e-posta bilgisi mevcut. Faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova Yeşilay Derneği Ümit Karahasan	Toplum ve kişi sağlığını koruma	Telefon, adres ve e-posta bilgisi mevcut. Facebook hesabı var: https://tr-tr.facebook.com/yesilayyalova/ Faal bir dernek.

Yalova'daki madde bağımlılığı alanında özel olarak faaliyet gösteren iki dernekten sadece bir tanesi faal olarak çalışmalarını yürütmektedir.

Tablo 6. Dezavantajlı Grup Alanı: Yoksullar

Denek Adı ve Başkanı	Alt Çalışma Alanı	İnternet Ortamında Faal Olup Olmadığı
Yalova Aşevi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Selçuk Yıldız	İhtiyaç sahiplerine yardım	Telefon, adres ve e-posta adresi mevcut. 2016'dan bu yana faal bir çalışması bulunamadı.
Çiftlikköy Gönüllüler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Yüksel Altuntaş	İhtiyaç sahiplerine yardım	Telefon ve adres bilgisi var. Faal bir çalışması bulunamadı.
Türkiye Yardım Sevenler Derneği Yalova Şubesi Nurhan Yıldırım	İhtiyaç sahiplerine yardım	Telefon, adres ve e-posta adresi mevcut. 2013'den bu yana faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova Hacımehmet Köyü Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Derneği Engin Atılğan	İhtiyaç sahiplerine yardım, belirli bir alanla ilgili dayanışma	Facebook hesabı var: https://de-de.facebook.com/groups/1609484752667676 Faal bir çalışması bulunamadı.
Yalova İnsan Hak ve Hürriyetleri Yardım Derneği Ferhat Karaboğa	Çevre, su ve doğal hayatı koruma- ihtiyaç sahiplerine yardım	Telefon, adres ve e-posta adresi mevcut. Web adresi var. Ancak aktif değil Facebook hesabı var: https://tr-tr.facebook.com/ihhyalova Twitter adresi var: https://twitter.com/yalovaihh?lang=en Yalova Genç İHH adlı bir twitter hesabı daha var: https://twitter.com/yalovagencihh?lang=en Faal bir dernek.

Yalova'da ihtiyaç sahiplerine yardım alanında örgütlenerek sadece yoksullarla çalışan 5 adet STK tespit edilmiştir. Bu STK'lardan ise sadece iki tanesi faal olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Bu durumda Yalova'da doğrudan ve sadece yoksullarla dernek sayısı yetersizdir.

Sonuç

Toplumsal yaşama katılmada sosyal dışlanmaya uğrayan ve ayrımcılık yaşayan dezavantajlı grupların bu ayrımcılıkla mücadele etmesi ve diğer bireylerle birlikte fırsat eşitliğine erişebilmesi için sivil toplum desteğine ihtiyaç vardır. Buradaki en önemli husus ise bu sivil toplumların dezavantajlı grupların bizzat kendisi tarafından ve/veya destekçileri tarafından idare edilmeleridir. Böylece hak odaklı mücadelede kendilerini daha iyi ifade edebilecekler ve seslerini daha çok duyurabileceklerdir. Ayrıca politik sahada kendileri daha iyi temsil edip, gerekli çalışmaları daha aktif ve doğrudan yapabileceklerdir.

Yalova ilinde yer alan STK'lardan dezavantajlı gruplar özelinde çalışmalarını sürdürenlerin internet ortamında faal olup olmadıklarını, çalışmalarını duyurup duyurmadıklarını tespit etmek amacıyla tepkisiz ölçümle yapılan bu araştırmada toplamda 587 adet dernekten 46 tanesinin dezavantajlı gruplar alanında çalıştığı tespit edilmiştir. Bu derneklerden 16'sı engellilik alanında örgütlenmiştir. Böylece Yalova ilinde dezavantajlı grup alanında çalışan derneklerin çoğunluğunun engellilik alanında çalıştığı, bu derneklerin yarısı da engelli sporu alanında faaliyetlerini yürüttüğü belirlenmiştir. Kadın alanında çalışan 9 derneğin kadınların insan haklarını ve kadınları güçlendirme yönünde faaliyetlerini sürdürdükleri tespit edilmiştir. Romanlar alanında çalışan 6 dernekten sadece ikisinin internet ortamında faal olduğu belirlenmiştir. Göçmenler ve mülteciler alanında örgütlenen 3 STK'nın hiçbirinin internet üzerinde aktif bir çalışma yürütmediği tespit edilmiştir. Göçmen alanında çalışmaların giderek yoğunlaştığı Türkiye'de Yalova gibi göç alan bir ilde göçmen alanında çalışan STK'ların aktif olmaması oldukça dikkat çekici bulunmuştur. Şehit yakınları ve gaziler alanında çalışan 3 adet STK'nın hepsinin internet ortamında faal olduğu tespit edilmiştir. Korunmaya muhtaç çocuk alanında örgütlenen 2 dernekten bir tanesi internet ortamında faal olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Madde bağımlılığı alanında çalışmalarını yürüten 2 dernekten sadece bir tanesi faal olarak hizmet etmektedir. Sadece yoksullara destek olmak için örgütlenen 5 adet STK'nın sadece 2 tanesinin internet ortamında faal olarak çalışmalarını sürdürdüğü tespit edilmiştir. Yalova'da doğrudan yoksullarla çalışan dernek sayısı yeterli değildir.

Çalışma boyunca sürdürülen tepkisiz ölçüm ile internet ortamında faal olan STK'ların çoğunluğunun faaliyetlerine internet haberleri aracılığıyla erişilmiştir. Yalova'da dezavantajlı gruplarla çalışan 46 adet STK'nın sadece 7 tanesinin web sitesi, 14 tanesinin facebook sayfası, 1 tanesinin ise twitter adresi bulunmaktadır. Araştırmanın sonucunda dezavantajlı gruplar alanında çalışan STK'ların internet ortamında daha aktif olabilmeleri için web sitesi düzenleme, sosyal medya sayfası yönetme konularında eğitim almaları için gerekli çalışmaların planlanarak bir proje şeklinde geliştirilmesi için işbirliği çalışmalarının yapılması önerilmektedir. Böylece dezavantajlı grup alanında çalışan STK'lar hizmetlerini daha geniş kitlelere duyurabilirler ve daha da etkin çalışmalar yürütebilirler.

Kaynakça

Kahraman Güloğlu, F. (2020). Dezavantajlı Grup(lar) Kavramı Üzerine Tartışmalar ve Dezavantajlılığa Bütüncül Bakış. M. Serdar (Ed.). *Dezavantajlı Gruplar ve Sosyal Hizmet* içinde (s. 9-39). Ankara: Grafiker Yayınları

Koçancı, M. (2019). Dezavantajlılık, Dezavantajlı 'Gruplar' ve Gri Bölge. A. Dericioğulları Ergun, M. K. Namal ve M. Koçancı (Ed.). *Türkiye'de Sosyal Politika ve Dezavantajlı Gruplar* içinde (s. 15-36). İstanbul: Kırmızı Yayınları.

Neuman, W. L. (2010). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri Nicel ve Nitel Yaklaşımlar 2. S. Özge* (Çev.). İstanbul: Yayın Odası (Orijinal çalışma 2006 yılında yayımlanmıştır).

T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2018). On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) – Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları (Yayın No. 3020). Erişim adresi: <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/KalkinmaSurecindeSivilToplumKuruluslariOzelIhtisasKomisyonuRaporu.pdf>

Taş, L. Ve Arık, F. (2020). Dezavantajlı Gruplar ve Dezavantajlılığa İlişkin Sosyolojik Bir Çerçeve. F. Arık ve L. Taş (Ed.). *Dezavantajlılar ve Dezavantajlılık Sosyolojisi* içinde (s. 7-50). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Yalova İl Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. (2020, 22 Eylül). Erişim adresi: <https://www.siviltoplum.gov.tr/yalova/faal-dernek-listesi-adres-ve-iletisim-bilgileri>